

mér, föntartják vallomásaikat. Sefcsiket megesketik.

Dr. Török védő, a védelem nevében, Minnich és Kenyeres egyetemi tanárok kihallgatását kéri, mert Landau Elemér és a többi tanu vallomásából a sorok között azt lehetett kivenni, hogy nem azt a holttestet boncolták föl, amelyet a keletföldi laktanyából hurcoltak el. Ennek megállapítása végett kéri a tanuk rögtön kihallgatását. Az ügyész arra való tekintettel, hogy ez a két tanu már úgy is beidézett, rögtön kihallgatásukat mellőzni kéri. Mire a védő eláll indítványától.

Báró Horváth Ferenc menekült földbirtokos, majd dr. Győző Dezső ügyvéd házmeesterét: Hirschblock Karolynét, utána pedig Ganszl Miksát, Dobé Nándor egykori alkalmazottját hallgatták ki.

Győző ügyvéd vallomása.

Dr. Győző Dezső ügyvéd, a Landau-család képviselője a következő tanu.

— Valóiban az, — mondotta — amit Dobé állít, hogy én Turnovszkytól követeltem volna a döntést és befolyásoltam volna, hogy milyen döntést hozzon. Ő információt szerzett Dobéról. Polányi főügyész bejelentette, hogy őt

egész ügyészi pályafutásán végig kísérte Dobé, aki világcsúfságára megcsinálta azt, hogy köpenicki kapitányt játszott: fölcsodta a Rottenbiller-utca faburkolatát és eladta.

— Méray Andor főügyész-helyettes azt a véleményt adta Dobéról, hogy Rózsa Sándor ehhez képest előkelő gavallér. Az Osztrák-Magyar Bank annyi bankjegyet nem tudna nyomni, amennyiért ezt az embert kiengedné a fogságból.

— Elkövetkezett március, Landau és Dobé megegyeztek, kvázi csődöt csináltak. Szeptember elsején Landau Adolf elbeszélte, hogy Dobé agyonütéssel fenyegette. Azt mondta, hogy tegyünk bűnügyi főjelentést. Polányi ügyész elrendelte Dobé letartóztatását, de valami technikai hiba történt, Ti ennegyediken éjjel 2 órakor dr. Bán Lóna gazdasszonya értesítette, hogy meneküljek, mivel Harsányi Miksát elfogták. Meg is szöktem hazuról. Tizenötödikén mondta Landau Adolf, hogy nála is voltak és kerestek. Polányi erre lefogatta Dobét és én, hogy ne legyek egyedül ebben az ügyben, még egy keresztény embert kértem társul. Rupert képviselő hajandó volt Harsányi és az én érdekeimnek megvédésére, de kijelentette, hogy a bűnügyi panas képviselőt nem vállalja, mert ő most politikával foglalkozik. Amikor találkoztam az öreg Landauval, figyelmeztetem, hogy ne járkaljon és ne lógjon az utcán, mert ezt és ezt hallottam Ruzicstól. Közben Sréter miniszternél is megfordultunk, aki jóakarattalug iparkodott megérteni, de a miniszter azt mondta, hogy szívesen segítségünkre van, de higgyük el neki, hogy az ő élete is veszélyben forog. Az öreg Landau halála után Somogyi azt mondta nekem, hogy volt a G) osztálynál, ahol 300 000 koronát kérnek és négy óráig kell választ adni. Landau erre azt mondta, hogy járjon el a dologban. So nagy véleménye az volt, hogy legjobb pénzt adni neki.

Előző az ülést fölfüggesztette és rolytatását szombaton reggel kilenc órára tűzte ki.

— Őrájál javíttassa Babosnál, Oroszlán-u. 6

Akik a numerus clausus betartása fölött öröködnék.

A „Turul“ Szövetség és a szegedi egyetem. — Hadparancs az „Attila“ tek. Vezérségének.

Mialatt az országot a lét ezernyi nyomasztó gondja örli, mikor minden komoly erőnek az összeforrasztásán fáradozik a pénzügyminiszter, mikor a komoly munka megteremtésének pillanata a nemzet élete árán késhet csak tovább, azalatt a mi derék egyetemi hallgatóink félretéve a hazafiúi bánatot, mit sem törődve azzal, hogy az „istennyila“ valóban belevágódott gazdasági életünkbe, — fölvevük ismét az elejtett fonalat s fűzik tovább a destruktív szálát az immár háromszendős orsóra.

Szigoru levelet hozott a posta Szegedre, szigoruan hivatalos átiratot. Az átirat Budapesten kelt, július hó 27 én, 142. „T“—1922. szám alatt és a Magyar Egyetemen és Főiskolák Országos Nemzeti „Turul“ Szövetsége küldte azt a Szegedi „Attila“ tek. Vezérségének. A leirat a következőképen hangzik:

— Értésüléseink kapcsán nyomatékosan fölhevjuk a tek. Vezérség figyelmét azon körülményre, hogy a kötelekbe tartozó bajtársi egyesületek között és az illetékes egyetemi hatóságok előtt a numerus clausus legszigorubb betartása fölött öröködni és a bajtársakait emellett propagandára fölhevni sziveskedjék.

— Nevezetesen tudomásunkra jutott, hogy a megszállott területeken lakó zsidó hallgatókat, mint külföldieket óhajtja a tanári kar a jövő tanév folyamán fölvenni. Az ügy állásáról mielőbb pontos jelentést kérve, bajtársi szeretettel: Lendvay Béla: h. vezérelnök; olvashatatlan aláírás: senátor. Középen a szövetség gummibélyegzője.

Az átirat lényege tehát az, hogy ellenőrzés alá kell helyezni az egyetem tanári karát, nehogy tanu'ni engedjék a megszállott területek zsidóit azon a címen, hogy külföldiek. Ez a diákuralmi törekvés két szempontból bírálható el: az egyik az integritás és az irredentizmus, a másik a tanári kar szempontjából. Világos, hogy a megszállt területek magyar zsidósága, a zsidó ifjak nem kérnek ebből a politikából, az irredentizmus tehát már is hátrányt szenved a numerus clausus hatékony ellenőrzéséből. Az ellenőrzés viszont destrukció, alárendelés a tanári kar-nak, tekintélyrombolás, megaláztatás.

A kultúremler, aki érzi a kultúra különállását a szennyes napi politikától, értékelni tudja a numerus clausus fölépitőinek és védőcsapatainak igazságérzetét, humanitását és sokat hangoztatott kultúrfölényét is. A szegedi egyetem tanári kara ellen már a múlt esztendőben megindult az országos hajszja a numerus clausus be nem tartása miatt. Akkor igazolták a tanári kart, a tanári kar

megbízhatósága azonban még mindig kétséges azoknak, akik fiatalságuk virágát a konjunkturapolitikának áldozták — a tankönyv. k helyett. A legelnezőbb kritika sem igazolhatja őket, mert mozgalmuk nem más, mint kulturális gyengeségük alátámasztása nem szorgalmuk, hanem a konkurrencia erőszakos kiszorítása útján. Hogy ez a konkurrencia valóban konkurrencia lehet-e egy nemzet testén belül, az más kérdés. Szerintünk nem. De ebben a kérdésben határozzon a „tudományos fajelmélet.“

Mi, az ismertetői átiratot olvasva, csak arra voltunk kíváncsiak, amire maga az átirat is kíváncsi: „az ügy pontos állására.“ Beszélgettünk erről a kérdéssel az egyik köztisztviselővel álló szegedi egyetemi tanárral, aki mosolyogva fogadta az egyetemi polgároknak „az illetékes egyetemi hatóságok fölötti öröködsére“ vonatkozó utasítását. Ami pedig az „ügy pontos állását“ illeti, kijelentette, hogy a tanári kar szigoruan végrehajtja a numerus clausust, efelől tehát a „Turul“ nyugodt lehet. Természetes azonban, hogy a numerus clausus külföldiekre nem vonatkozik s így a külföldieket, még a megszállott területekbe valókat is, vallásukra való tekintet nélkül fölveszik a szegedi egyetemre. Ekként áll az ügy.

A közjótékonyági bizottság.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Igen tisztelt Szerkesztő ur! A város tekintetes tanácsa megalakította a közjótékonyági bizottságot. Nem baj! — gondolhatná az ember. Egy bizottsággal több, vagy kevesebb, ez igazán nem számít. Van közöttük olyan, amelyik elismerésre méltóan dolgozik, de van olyan is, amelyik éppen hogy csak van. „Közjótékonyági bizottság“ — igen szépen hangzik, sőt olyan elnevezés, amely igérettel kecsegtet. Közjótékonyagra ugyanis talán még eddig sohasem volt annyira szüksége a már nem is jajaító nyomornak, mint most van s különösen mint majd a télen lesz, ahogy erről igen illetékes jóslatból, a miniszterelnök ur avatott proficiájából értesültünk. A közjótékonyági bizottságnak tehát, sajnos, nem kell majd föltétlenül a címzetesek közé tartoznia, mert bőven akadhat dolga.

S éppen ezért bátorodom szová tenni, tisztelt Szerkesztő ur, a bizottság összeállításának furcsa módját. Különösnek tartom ugyanis s ebben a véleményemben éppen nem állok egyedül, hogy a közjótékonyági bizottságból a város tanácsa kihagyta a kereskedők képviselőjét.

Hogy mi oka volt rá, azt nem lehet ugyan tudni, de ma, amikor a kulcslyukon keresztül is mindentüvé úgy bebujik a politika, mint a levegő, nagyon sokan hajlandók arra, hogy ebben is politikai céltat lássanak. Lehet, hogy talán helytelenül. De a kereskedő-osztály megbecsülése nem tartozik a ma uralkodó irányzathoz és hivatalos helyeken nagyon szoktak mostanában ügyelni arra, hogy az „irányzat“ illik — és nem illikjéhez alkalmazkodjanak.

Pedig, tisztelt Szerkesztő ur, lehet hogy ma nem ajánlatos olyan előkelő bizottságba, amilyennek a közjótékonyági talán föltételezik, kereskedőt is behívni, lehet, hogy ez talán leszállítaná a bizottság nivóját, de ezen szerény véleményem szerint mégis tul kellene magát tennie a tekintetes tanácsnak. Akkor tudniillik, ha a bizottságot a komolyak, a komolyan tevékenykedők közé akarja számítani. Mert mindenki tudja, hogy amikor a közjótékonyagságról van szó, akkor legelsősorban — a kereskedőkhöz szoktak fordulni. Hozzájuk ugyanis nem fordulnak hiába. Tanyai néptünk minden kiváló lelki tulajdonsága mellett is, amelyeket el nem ismerni bűn volna, az áldozatkészséget, különösen az ugynevezett közjótékonyág formájában, nem számítja a bibliai erények sorába és külön, fölfokozottan lelkes prédikációkra van szükség, ha az erénynek ezt a nemét a szive legmélyéről megnyilatkozásra akarják bírni. A tisztviselőszálaty nem is illik a közjótékonyági akciókkal terhelni. Ugy látszik a kereskedő és az iparos az, akinek tizenegyedik parancsolata is van, amely így szól: Légy adakozó!

Hogy ezzel milyen tömördek visszaesés történt és történik, különösen, amióta a kurzus boldog korszakát éljük, azzal most előhozakodom talán szószaporítás volna, bár úgy hiszem, tisztelt Szerkesztő ur, a dolog még mindig megérdemelve egy bőven részletező cikket.

Szóval a közjótékonyágot nálunk főleg a kereskedőnek s mellette az iparosnak kell gyakorolnia, a kereskedő a közjótékonyág szenvedő tárgya. De ha megszenvedtetik is, ha vajmi sokszor csak jótékonyak csufolt céllal kopogtattak is nála, még pedig nem mindig udvarias kopogtatással, hanem gyakran terrorral. — a kereskedő fölőslégéből ma is szívesen adakozik igazi jótékonycélra, főleg a nyomor enyhítésére. Hanem ha jó a közjótékonyág gyakorlására, akkor jó lehet annak vezetésére is. Hiszen a közjótékonyágot másból, mint a társadalmi adakozásból, elsősorban a kereskedők adakozásából, nem igen lehet „inténi“. S az intézésre vannak ők olyan hivatottak, mint más osztálybeliek. A közjótékonyági bizottságnak, ha valóban cselekedni akar, igazán nem ártott volna, ha egyik tagságával a kereskedők képviselőjét is megtisztelték volna. S éppen ezért az a véleményem, hogy a

„Intercontinentale“ szállítmányozási és közlekedési r.-t.

Ezelőtt Hoffmann S. és V. 1281

Budapest, V., Zoltán-utca 18. Telefon: 65-94, 65-95, 65-96, 32-54, 157-42. Interurbán B. 15.

Nemzetközi áruszállítmányok az interkontinentális, valamint a tengerentúli forgalom összes viszonylataiban. Rendszeres áruforgalom a Dunán, kombinált vasut—hajózási forgalom legolcsóbb versenytételek mellett, Duna—tiszai uszályforgalom Szegeddel, rendszeres gyűjtőforgalom az összes európai államokkal.

külön gyümölcs és élelmiszerszállító osztály. Leggyorsabb lebonyolítás az összes határ-állomásokon lévő saját kirendeltségekkel.

Saját telepek Európa összes jelentősebb helyein. Speciális forgalom a kelettel, Lengyelországgal és a balti tartományokkal.

Szegedi kirendeltség: Bocskay-utca 9. sz. Telefon 945.